

Standard Minimum w Integracji (SMI) stanowi odpowiedź na strategiczny cel OMGGS i Pomorza, jakim jest osiedlanie imigrantów i tworzenia warunków dla zarządzania migracjami na poziomie lokalnym. Opisany poniżej zakres działań jest efektem 3 lat prac przedstawicieli dziesiątek urzędów i instytucji gmin i powiatów OMGGS.

Przedstawiony poniżej zestaw celów dla każdej gminy i powiatu to wybór kwestii priorytetowych i niezbędnych dla integracji oraz realnych do wdrożenia na poziomie samorządu. Proponujemy, **by samorządy OMGGS od stycznia 2021 roku przyjęły do wdrażania przynajmniej zadania opisane w KROKU 1.** Pozytywna decyzja Rady OMGGS rozpocznie **konsultacje społeczne** poniższego zestawu celów i zadań. Przed rozpoczęciem konsultacji **kluczowe jest potwierdzenie, że opisane w nim wytyczne mają potwierdzenie liderów samorządowych metropolii.**

Należy podkreślić, że wiele działań ujętych w SMI już jest realizowanych. Standard ma przyczynić się do ich sieciowania, równomiernego wdrażania oraz długofalowego i mierzalnego rozwoju. Standard opiera się na podjęciu *mainstreamingowym* – włączania migrantów w pomorskie życie w sposób, jaki dotyczy wszystkich mieszkańców województwa oraz **składa się z czterech kroków.**

KROK I	KROK II	KROK III	KROK IV
<ol style="list-style-type: none">1. Kursy języka polskiego dla dorosłych,2. Przygotowanie szkół,3. Informacja dla imigrantów,4. Bezpieczeństwo,5. Powiatowe zespoły ds. migracji.	<ol style="list-style-type: none">1. Doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy2. Integracja przez kulturę.3. Wsparcie w sytuacjach kryzysowych4. Podwyższanie kompetencji urzędników5. Komunikacja społeczna/ prewencja konfliktów	<ol style="list-style-type: none">1. Zatrudnienie asystentki edukacyjnej /Komitet powitalny w szkołach2. Przegląd usług publicznych i barier dostępu dla imigrantów3. Rozwój kompetencji Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych	<ol style="list-style-type: none">1. Znoszenie barier korzystania z usług publicznych (mainstreaming)2. Bazy kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji3. Analiza i wsparcie dostępu do usług zdrowotnych

KROK I

Krok pierwszy liczy pięć zadań. Stanowi punkt wyjścia

1. Organizacja kursów języka polskiego dla dorosłych

Celem jest, by w największej gminie każdego powiatu prowadzone były kursy języka polskiego dla dorosłych. Należy dążyć do standaryzacji kursów, podwyższania kompetencji lektorów i wsparcie ich materiałami dydaktycznymi oraz znalezienia mechanizmu finansowania kursów. SMI proponuje **w pierwszej kolejności objęcie kursami rodziców dzieci szkolnych** jako społeczności, która osiadła na Pomorzu i z którą należy wzmacniać komunikację.

Podmiot wiodący – największa gmina w powiecie	Realizacja	Dodatkowe informacje dot. realizacji
<ul style="list-style-type: none">• Biblioteka (model gdyński)• NGO, instytucje kultury (model gdański)	<ul style="list-style-type: none">• Przez pierwszy rok w oparciu o pracę wolontariuszy i/lub pracowników biblioteki, NGO lub IK• W kolejnych – do rozważenia zlecenie zadania organizacji pozarządowej lub zabudżetowanie w instytucji• Rekrutacja kursantów (w pierwszej kolejności rodzice dzieci szkolnych) poprzez współpracę ze szkołami	<ul style="list-style-type: none">• Szkolenie dla wyznaczonych przez gminę nauczycieli/ek• Dostarczenie programu oraz materiałów (PDF) nauczania 3 - miesięcznego kursu podstawowego <p><u>Koszt wstępny:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ok. 3 tys zł; ze środków OMGGS

2. Przygotowanie szkół

Celem zadania jest wsparcie każdej pomorskiej szkoły, w której uczą się dzieci/młodzież migrancka, w równomiernym i długofalowym podwyższaniu kompetencji w obszarze integracji. Zadanie będzie realizowane z zaangażowaniem instytucji edukacyjnych, regionalnych i ogólnopolskich, referatów oświaty itp.

Podmiot wiodący	Cel na 2020/2021	Metoda realizacji
<p>Pomorski EDUlab, zrzeszający:</p> <ul style="list-style-type: none">• CEN/ODN/DES• Liderki zespołu Edukacji Modelu Integracji Imigrantów (Gdańsk)• Wydział Rozwoju Społecznego Gdańsk, wydziały edukacji innych miast• Poradnie Pedagogiczno-Psychologiczne• ECS, LIS, Starter i in.• Rada rodziców dzieci imigranckich• NGO edukacyjne z Pomorza	<ul style="list-style-type: none">• Powołanie EDUlabu• Stworzenie przewodnika Szkoła włączająca krok po kroku zawierającego m.in:<ul style="list-style-type: none">- Formularz diagnozy potrzeb i zasobów szkoły- Kilkuletni Plan Działania dla szkoły: harmonogram, kadry, koszty- Katalog wystandaryzowanych szkoleń dla szkoły- Scenariusz „Tygodnia dla wszystkich” - szkoła jako wspólnota włączająca i wzmacniająca- Regulamin antydyskryminacyjny „Bezpieczna szkoła”, procedura zgłaszania i reagowania w szkole• Pilotaż w wybranych szkołach Obszaru Metropolitalnego	<p>Zasoby instytucji oraz projekt do Fundacji Batorego (środki norweskie); przy otrzymaniu dofinansowania start projektu w listopadzie 2020</p> <p><u>Koszt:</u> Zawiązanie EDUlabu, jako stale funkcjonującego ciała ds. edukacji włączającej – bezkosztowo</p> <p>Do sfinansowania elementy wymienione obok: opracowanie materiałów przez ekspertów, sfinansowanie pracy szkoleniowej i in.</p>

3. Informacja dla imigrantów

Proponowane w SMI podejście zakłada, że imigranci będą otrzymywać informację w urzędach gmin/biurach obsługi mieszkańca, punktach informacyjnych itp. Pracownicy tych urzędów powinni zostać przygotowani/przeszkoleni w obszarze świadczenia cudzoziemcom informacji i pomocy na równi z polskimi mieszkańcami gminy; zostaną

przetłumaczone niezbędne dokumenty- tak, by ułatwić komunikację. Także imigranci dowiedzą się, że urząd gminy jest miejscem, w którym mogą samodzielnie załatwić swoją sprawę, że urząd jest dla nich otwarty.

Podmiot wiodący	Cel	Realizacja
Urząd miasta gminy	Przeszkolenie oddelegowanych do zadania pracowników urzędowych biur mieszkańca w dwóch obszarach: - Kompetencji w komunikacji międzykulturowej - Wiedzy o prawnych aspektach pobytu imigrantów na Pomorzu Opracowanie / tłumaczenie procedur /dokumentów Przygotowanie informatora lokalnego z adresami kluczowych w powiecie i gminy instytucji	OMGGS Urzędy poszczególnych miast/gmin Koszt wstępny: ok. 3 tys. zł; ze środków OMGGS

4. Bezpieczeństwo

Do wspólnej dyskusji jest kwestia dostarczenia imigrantom/kom pomocy prawnej w całym regionie, wsparcie w sytuacjach kryzysowych, przemocy w rodzinie, raportowania wyzysku i przestępstw. Jak w przypadku innych zadań rozwiązań należy poszukiwać w oparciu o istniejące zasoby: funkcjonujące punkty pomocy prawnej, centra interwencji kryzysowej, współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy, wzmacnianiu współpracy z policją i organizacjami pozarządowymi, kampaniami antydyskryminacyjnymi itp.

5. Utworzenie powiatowych zespołów ds. migracji

By diagnozować i monitorować sytuację związaną z osiedlaniem imigrantów/ek: wyzwaniem w instytucjach, na rynku pracy, w zdrowiu itp., należy rozmawiać i wymieniać się informacjami. Kluczowe jest zawiązanie powiatowych zespołów ds. integracji.

Podmiot wiodący	Skład zespołu	Dodatkowe informacje
Starostwo Powiatowe	<ul style="list-style-type: none">• Urzędy Miast/ Gmin – wydziały obywatelskie/obsługi mieszkańca• PUP• Wydziały oświaty + dyrektorzy szkół• Instytucje kultury, biblioteki, NGO• MOPS/CPS• Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej• Imigranci	Zespół przy staroście; Spotkania co kwartał; Wsparcie OMGGS / koordynacji regionalnej Bezkosztowo

KROK 2:

1. Doradztwo zawodowe i pośrednictwo pracy

By imigranci/tki mogli osiedlać się na Pomorzu, jest im niezbędne określenie kompetencji, przygotowanie CV oraz bezpośredni, samodzielny dostęp do ofert pracy, tak by mogli długofalowo i w oparciu o zezwolenie na pracę podejmować zatrudnienie w regionie.

Doradztwo powiązane jest z zdaniem z KROKU 4: **Bazy kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji**

Podmiot wiodący	Cel	Koordinacja
Wojewódzki Urząd Pracy oraz Powiatowe Urzędy Pracy	Przygotowanie doradców zawodowych do pracy z imigrantami; przygotowanie CV imigrantów	OMGGS, ARP Przygotowywany jest projekt do Fundacji Batorego (środki norweskie) na stworzenie wydolnego mechanizmu w obszarze rynku pracy:
Organizacje pozarządowe realizujące projekty w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym ZIT OP 5 i 6	Kwalifikowanie imigrantów do projektów; dopasowanie kwalifikacji do zapotrzebowania pracodawców	- rekrutacji imigrantów do doradztwa/ stworzenia CV - przygotowania doradców zawodowych, opracowanie metodologii doradztwa i narzędzi/ dokumentów
Agencja Rozwoju Pomorza	Rozwijanie platformy LiveMore gromadzącej CV imigrantów i łączenie ich z lokalnymi pracodawcami	- przeszkolenia NGO w zakresie aktywizacji zawodowej imigrantów - współpracy z pracodawcami i publiczne pośrednictwo pracy

2. Integracja przez kulturę. Instytucje kultury to nie tylko miejsca nabywania przez imigrantów kompetencji kulturowych i obywatelskich, lecz również integracji ze społecznością lokalną.

Celem Komisji Kultura OMGGS na rok 2020 jest integracja imigrantów, Komisja Społeczno-Gospodarcza i Komisja Kultury łączą siły w tym zakresie.

Podmiot wiodący	Cel	Realizacja
KSG oraz KK OMGGS Program Operacyjny Kultura UM Gdańska	Upowszechnienie i wdrożenie metodologii 4 Filarów Otwartości Instytucji Kultury ¹	OMGGS Szkolenia dla kadr kultury, opracowanie zapisów do strategii instytucji kultury Budżet KK na rok 2020:

3. Wsparcie w sytuacjach kryzysowych

¹ „Biblioteka miejscem spotkań wielu kultur”, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, 2014, http://www.wpek.pl/pi/100153_1.pdf

Wraz z osiedleniem się kilkudziesięcioletniej społeczności imigrantów na Pomorzu, nieuchronnie stałym zjawiskiem staną się również sytuacje kryzysowe, związane m.in. z bezdomnością, poszkodowaniem migrantów pracą przymusową, przemocą w rodzinie. Wskazanie konkretnych rozwiązań, w tym wspólnych dla całego Pomorza (jak np. miejsce schronienia przy braku kwalifikacji imigranta do objęcia ustawą o pomocy społecznej) staje się coraz pilniejszą potrzebą – stanowiącą element szerszych działań związanych z bezpieczeństwem wskazanym w kroku 1.

4. Podwyższanie kompetencji urzędników/czek

By móc wdrażać SMI, niezbędne jest podwyższanie kompetencji kadr JST. Jest to zadanie, które powinno mieć stałe miejsce w planie działania zespołów powiatowych: stopniowe obejmowanie kolejnych osób/ grup pracowników różnych instytucji i organizacji szkoleniami. Plan szkoleniowy powinien być rozłożony na etapy budowania kompetencji z obszaru integracji i zarządzania różnorodnością, w tym poprzez e-learning, w perspektywie kilku lat.

5. Komunikacja społeczna/ prewencja konfliktów

Migracje są tematem mniej lub bardziej kontrowersyjnym a integracją należy zarządzać także na poziomie narracji, obniżać napięcia międzygrupowe. Dlatego na poziomie lokalnym należy komunikować o migracjach w sposób rozważny, który wzmacnia integrację i pokazuje imigrację jako zjawisko naturalne, korzystne ale i związane z trudnościami o których można otwarcie dyskutować.

KROK 3

1. Zatrudnienie asystentki edukacyjnej /Komitet powitalny w szkołach

Dzieci nowoprzybyłe na Pomorze, nawet w dobrze przygotowanej do ich integracji w szkole, niemal nic nie rozumieją w nowym środowisku. Dlatego wskazane jest zatrudnienie przez szkołę asystentki edukacyjnej oraz zaangażowania polskich rodziców do włączenia w życie szkoły rodziców dzieci z doświadczeniem migracyjnym – np. poprzez formułę komitetów powitalnych, które są testowane w Gdańsku.

2. Przegląd usług publicznych i barier dostępu dla imigrantów

Mainstreaming opiera się nie tylko na zniesieniu barier w korzystaniu przez imigrantów z usług bezpośrednich w urzędach (informacja, doradztwo zawodowe) ale również takim projektowaniu nowych usług, projektów i programów, które na etapie tworzenia założeń konstruowane są w sposób otwarty i włączający imigrantów/ki. Powiaty, w ramach SMI, zostaną zaproszone do analizy swoich działań i polityk pod kątem programowania ich inkluzywności. Proces rozpoczął się już w Urzędzie Miejskim w Gdańsku i będzie stanowił dobrą bazę do wyciągnięcia wniosków i upowszechnienia w Metropolii.

3. Rozwój kompetencji Poradni Pedagogiczno-Psychologicznych (PPP)

Dla wzmacniania rozwoju edukacyjnego dzieci z doświadczeniem migracyjnym oraz kompetencji szkół, niezbędna jest ścisła współpraca szkół z PPP. Diagnoza i wsparcie dziecka z doświadczeniem migracyjnym jest specyficzną kompetencją, wymagającą adekwatnych kulturowo narzędzi; niektóre PPP na Pomorzu już tę kompetencję zaczęły budować, w ramach SMI celem jest, by wszystkie PPP zaangażowane były w wsparcie edukacyjnej ścieżki dzieci migranckich.

KROK 4

1. Znoszenie barier korzystania imigrantów/ek z usług publicznych (mainstreaming)

W ślad za działaniem z KROKU 3 – przegląd usług publicznych i barier dostępu dla imigrantów, zespoły powiatowe zostaną zaproszone do usuwania barier dostępu do usług instytucjonalnych oraz takie planowania polityk, programów, projektów i in., które gwarantować będzie równe traktowanie imigrantom/kom.

2. Bazy kwalifikacji i podnoszenie kwalifikacji (opisane krótko w KROKU 2)

Jedną z rekomendacji OECD dotyczącą rynku pracy stanowią tzw. bazy kwalifikacji imigrantów². To rozwiązanie które ma pomóc regionowi/ powiatom rozpoznać, jacy imigranci z jakimi kwalifikacjami przebywają na jego terenie oraz dopasować te kwalifikacje do zapotrzebowania pracodawców. Celem jest kierowanie bezpośrednio do właściwego pracodawcy lub pomoc w podwyższeniu / zmianie kwalifikacji i następnie skierowanie do danego lokalnego przedsiębiorstwa. To działanie, które obecnie w dużej mierze realizowane jest przez agencje pracy tymczasowej. Docelowo, korzystne dla wszystkich stron jest realizacja tego zadania przez podmioty publiczne i non-profit z uwagi na wyeliminowanie m.in. rotacji pracowników i motywowanie ich do inwestycji w kwalifikacje i trwałe/trwalsze związanie z konkretnym pracodawcą.

3. Analiza i wsparcie dostępu imigrantów do usług zdrowotnych

Zdrowie, jak wspomniano wyżej, to obszar wyjątkowo złożony i w dużej mierze poza kompetencjami samorządów. Jednocześnie wiele aspektów podlega wpływowi samorządów, zarówno w dostępie do opieki szpitalnej, która pozostaje w dużej mierze w gestii regionalnej jak i m.in. upowszechniania wiedzy o systemie ochrony zdrowia na Pomorzu i skuteczniejszego korzystania przez imigrantów/ek z ich uprawnień do świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza w opiece podstawowej.

² OECD (2018), Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264085350-en>
